

a g e n d a

n . t . z . e . r . k . i .

FILE Izenburua *Tengamos el sexo en paz*. Egileak Franca Rame, Dario Fo, Jacopo Fo. Zuzendaria Jose Carlos Plaza. Argitaraketa eta eszenatokia Francisco Leal Antzeztzaia Charo Lopez Non Bilboko Arriaga Antzokian. Noiz Malatzaren Tetik Sera arte.



Charo Lopez, *Tengamos el sexo en paz* obrako antzeztzaia. (Ander Gilenea)

Sexu hotza

BETI da erakargarria Dario Fo-ren antzezlana bat, eta gaurkoa *Tengamos el sexo en paz* (Bakean izan dezagun sexua) izenekoak denez, ziur nago zerbait interesgarri ikusiko dudala, norik antzeztuko duen edo zer modutan taularatuko duten albo batean utzita. Egitan, Dario Foren lanetan, bere izenaz aparte, urteetako bere adiskide sentimentala eta artistikoa den Franca Rame-rena agertu ohi da, baina oso indartsua da ohitura eta sarriegri ahazten gara tandem honen izen femeninoaz. Kasu honetan, gainera, Franca da testua sinatzen duen lehena, eta geroago, Darforen izenaz gain, Jacopo bion semearena ikusten dugu, an-

tezlana beronen liburu, batean oinarritzen baita, *Lo zen o l'arte di scopare* (Zen-a edo larrua jotzeko artea) izenburukoak alegia.

Antzezlana, bakarriketa eran, hitzaldi baten egitura hartu du, non protagonista —Charo Lopez— sexuaz mintzatzen den, ikuspegi femenino batetik gehienbat, egilearen bizipen pertsonalak tartekatuz hainbat pasadizo eta komentarioekin batera, beti ere satira politiko eta sozialaren maisu hauen estilo ezagunari jarraituz. Baina bertan datza, hain zuzen ere, muntala honen akats bietariko bat: Fo/Rame bikotearen testuen bekatu nagusia gehiegizko didak-

tismoa da, euren eszena bakoitzetik lezio bat ateratzen da, lezio erradikala eta karuskagarria hori bai, baina lezio bat azken finean. Eta, egia esan, hainbeste leziorekin, nekatu egiten gara azkenean. Baina, tira! Umore burutsuak eta egoeren zein pertsonaien planteamendu esperpentikoak konpentsatzen gaituzte ezagunak diren gauzak ikasteko nekeaz. Oraingo honetan, ordea, didaktismoaren zama izugarria da eta behin baino gehiagotan pentsatzen dugu, antzoki batean baino gehiago, ikasgela batean gaudela anatomia edo fisiologiari buruzko azalpen akademikoak entzuten.

Charo Lopezen rola, hitzaldiko protagonista bakarra izanik, funtsezkoa da ikasgelan egoteko sentsazio hori gauzatzeko. Bere jantziak, bere ileak, bere presentziak, denak gogorarazten digu institutuko etika irakaslea. Baina gugandik hain urrun dagoen irakasle hori modernoak sentitu da gaur eta sexuaz izango da bere gaurko ikastordua. Zenbait zifra eta datu interesgarriak dira, baina behartua da bere jarrera, esaten ari dena ikasi egin du, ez du inolaz ere bizi izan: Pitagorin eta guzti konturatzen da horretaz, nahiz eta gelako ikasle kuttuna izan, lausengari zital hori! Konturatu ez den bakarra Jose Carlos Plaza ei da, muntaiako zuzendaria izan arren. Charoren lana limatu, arradatu egin beharko zukeen, pertsonalak gaur ez daukan indarrak eta sinestarratasunaz hornitzeko. Dena dela, *Tengamos el sexo en paz* lan entretenigarria eta arina da zalantza barik, eta gainera sexuaz hitz egitea lortzen du merkea edo ez-duina izan gabe. Baina argi dago ez duela lortzen entusiasmorik piztea, eta oso emaitza pobrea da honako hau, kontuan hartzen badugu hain gai erakargarria dela alde batetik, eta bestetik Franca Ramek eta Dario Fok sinatutako obra bat esku artean izan duela.